

SZTUKA

IDEE

KOMIKS

LINKI

ARCHIWUM

AUTORZY

REDAKCJA

Google Twoja w

Alicja Meryńska,
PODRÓŻ DO POCZĄTKÓW SZTUKI

A A A

Sztuka antyku na trwałe wpisała się w europejskie kanony piękna. Określone przez nią wzorce, które zdeterminowały specyfikę (zwłaszcza) twórczości renesansu i klasycyzmu, systematycznie dawały o sobie znać w kolejnych artystycznych epokach. Okazuje się, że antyczne standardy, oparte na zasadzie harmonii i prostoty, doskonałości proporcji, logice formy oraz pięknie ludzkiego ciała, są do dziś eksploatowane z powodzeniem we współczesnej rzeźbie. Wzorem starożytnych obiektów, w realizacjach dzisiejszych twórców nie ma miejsca na starość i cierpienie. Doskonale proporcjonalne sylwetki oraz klasycznie piękne twarze współlistnieją w jednej rzeźbie ze współczesnymi akcentami, zaczerpniętymi wprost z kultury masowej.

Jednym z artystów idealnie wpisujących się w tendencję, polegającą na łączeniu antycznych wzorców z motywami nowoczesnymi, jest włoski rzeźbiarz Fabio Viale. W swojej twórczości nierzadko dosłownie odwzorowuje on antyczne realizacje, wzbogacając je o elementy zaczerpnięte ze współczesności. Dlatego też plecy i ramiona jego marmurowej Wenus z Milo pokryte są tatuażem o kwiecistym wzorze, natomiast materiał rzeźbiarski użyty przy realizacji kopii hellenistycznej Nike z Samotraki uformowany jest w taki sposób, aby przypominał powszechnie używany dziś styropian. Również umiesznione, idealnie proporcjonalne męskie torsy w typie Doryforosa Polikleta ozdobione są szeregiem tatuaży, nierzadko odwołujących się do wizerunków lub symboli znanych odbiorcy z antyku.

Do niekonwencjonalnych połączeń kultury pop ze sztuką starożytnej Grecji sięga również francuski artysta działający pod pseudonimem Travis Durden. Chociaż antyczne posągi z głowami bohaterów „Gwiezdných wojen” wydają się wprost wyciosane z marmuru, twórca do realizacji swoich obiektów wykorzystuje technologię druku 3D. W obiektach Durdena Lord Vader eksponuje swoje umięśnione, nagie ciało niemal w identycznej pozycji co Dawid Michała Anioła. Z kolei jeden z klonów współtworzących armię Imperium, wzorem antycznych bohaterów, nosi luźne, misternie ułożone szaty, zaś skrzydlaty Kupidyn przybiera twarz Mistrza Yody.

Polskim reprezentantem tendencji do łączenia tego, co starożytne, z tym, co współczesne, jest tworzący w marmurze, brązie oraz terakocie artysta Michał Jackowski. Realizuje on utrzymane w antycznej formie portrety, które wzbogaca elementami popkulturowymi. Nad szlachetnymi głowami postaci z realizacji takich jak „Why she...”, „Why she II”, „Dreaming of him” czy „Narcyz” Jackowski umieszcza komiksowe dymki, które zdradzają myśli jego bohaterów. W ten sposób dowiadujemy się, że młodzieniec o klasycznej greckiej urodzie marzy o kobiecym, nagim ciele. Odwrotny zabieg autor zastosował w rzeźbie „Dreaming of him”, gdzie to antyczny wzór kobiecego piękna wyobraża sobie umięśniony męski tors. Posługując się tego typu wizualną metaforą, Jackowski próbuje uświadomić widzowi odwieczny dramat człowieka, któremu często niezwykle trudno jest powstrzymać się od ulegania cielesnym potrzebom. Artysta przy pomocy swoich dzieł komentuje również powszechne wady współczesnego społeczeństwa. Dowodem na to jest chociażby obiekt pt. „Narcyz”, w którym nad głową wzorowanego na Apollo Belwederskim antycznego mężczyzny piętrzą się komiksowe, stopniowo zacierające się dymki z jego wielokrotnie powielonymi wizerunkami. W swoich realizacjach Jackowski posługuje się również innymi elementami kojarzonymi ze współczesną popkulturą. W rzeźbie pt. „Yesterday” spaja wizerunek antycznej głowy z fragmentem jednej z piosenek zespołu The Beatles. Jak komentuje artysta, słowa „Yesterday love was such an easy game to play” stanowią metaforyczny wyraz tęsknoty za przeszłością, czasami, kiedy wszystko wydawało się prostsze, bardziej oczywiste. Ta ulokowana w rzeźbie nostalgia twórcy dotyczy również świata sztuki. Jackowski snuje smutną refleksję o tym, że dziś niekonwencjonalność i chęć szokowania niejednokrotnie zastępują, znany chociażby z czasów antycznych, doskonały warsztat artystyczny i prawdziwe piękno. Dramatyzm swojego przekazu Jackowski podkreśla pęknięciami, powstałymi na skutek mechanicznego rozbicia wcześniej perfekcyjnie wykonanej rzeźby.

Z kolei twórcza działalność Jonathana Owena polega na odejmowaniu, dekonstruowaniu oraz destabilizowaniu wizerunków znanych ze starożytnej greckiej i rzymskiej sztuki. Antyczne posągi, ujęte w klasyczne pozy czy też popiersia przypominające misternie realizacje Fidiasza pozbawione zostają istotnych elementów konstrukcyjnych i kompozycyjnych. Dlatego też ramiona i tułów siedzącego w wyciekającej postawie Merkurego „spięte” są ze sobą marmurowym łańcuchem. To destabilizujące połączenie powoduje, że również głowa nagiej postaci Dawida opada pod własnym ciężarem w apatycznym geście. Siatką dziwnych połączeń zastąpione zostały twarze greckiego filozofa oraz rzymskiego cesarza. Dzięki temu zabiegowi, Owenowi udało się nadać powszechnie znanym z historii sztuki wizerunkom pierwiastek anonimowości.

Okazuje się, że antyczne wzorce rzeźbiarskie nie są przebrzmiałym hasłem nawet dziś, w epoce, w której nierzadko najważniejszą artystyczną jakością są prowokacyjność oraz bezkompromisowa innowacyjność. Wspomniani twórcy udowadniają bowiem, że wciąż możliwe jest ukazanie twórczych konwencji, rządzących starożytną sztuką w sposób interesujący, a przy tym doskonały technicznie. Z kolei wzbogacanie antycznych tradycji motywami współczesnymi stanowi swoisty pomost między dawnymi, godnymi kontynuacji wartościami estetycznymi, a aktualnym sposobem myślenia o sztuce i kulturze. Działalność artystyczna Viale, Durdena, Jackowskiego oraz Owena jest więc swego rodzaju podróżą do „początków sztuki”, z których autorzy przemycają pozornie zdezaktualizowane wątki, zaszczipiając je na współczesnym gruncie.

SZTUKAPaulina Zięciak,
"OBRAZY PATRZĄCE"
JACKA
SEMPOLIŃSKIEGOMaksymilian
Wroniszewski,
UTOPIA MOBILNOŚCI
(BAŁKA I KRAKOWIAK
W ZBROJOWNI
SZTUKI) Alicja Meryńska,
PODRÓŻ DO
POCZĄTKÓW SZTUKI